

ПРОГНОЗУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ ЛІКВІДНОСТІ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ КОРИГУВАННЯ

Ольга ОКОНСЬКА

Висвітлено основні методичні і прикладні питання щодо прогнозування банківської ліквідності. Розкрито особливості застосування методів коригування, які дають змогу уникнути дисбалансу в активно – пасивних операціях.

Basic methodical and applied items to bank liquidity prediction are given. The utilization peculiarities of the correction methods which enable to avoid an unbalance in active-passive transactions are considered.

Дотримання ліквідності та її забезпечення є одним із важливих завдань діяльності банків, адже саме завдяки ліквідності банки зберігають і примножують кошти клієнтів, своєчасно задовольняють попит на кредитні ресурси. Ліквідність є умовою самозбереження банку, оскільки підтримання належного рівня ліквідності банку дає змогу постійно залишатися платоспроможним, створюючи цим достатні умови для досягнення основних цілей банківської діяльності та стійкого розвитку економіки. Проте нині більшість банків зіткнулися із проблемою забезпечення оптимального рівня ліквідності, відсутністю обґрунтованих методів її оцінки та діагностики. З урахуванням цього недостатньо обґрунтованими є питання побудови ефективного механізму прогнозування банківської ліквідності.

Дослідженню банківської ліквідності присвячено багато наукових праць. В Україні цю проблему вивчали такі науковці, як А. М. Герасимович, О. В. Дзюблук, Л. М. Кіндрацька, А. М. Мороз, Б. Л. Луців, Л. О. Примостка та ін. Серед російських вчених слід відмітити праці Л. Г. Батракової, М.Б. Диченка, В.В. Кротонова, О.І. Лаврушина, Г.С. Панової. Фундаментальними з даної проблематики є праці Пітера

С.Роуза та Сінкі Дж.Ф. Разом із цим, теорія та практика забезпечення банківської ліквідності засвідчують, що окремі аспекти даної проблематики залишаються малодослідженими та потребують детальнішого вивчення.

Метою даного дослідження є розробка теоретичних, методичних і прикладних питань щодо прогнозування банківської ліквідності із застосуванням методів коригування ліквідності, які дають змогу уникнути дисбалансу в активно – пасивних операціях.

Нормативне регулювання діяльності банків є складовою механізму впливу держави на умови функціонування та результати діяльності банків. Проте використання нормативів не можна вважати достатньою умовою ефективного управління банківською ліквідністю, оскільки дотримання останньої передбачає не тільки встановлення вимог до рівня ліквідних коштів.

Для визначення ефективності управління банківською ліквідністю використовують такі основні характеристики: швидкість перетворення активів у грошову форму і задоволення потреби в готівкових коштах (часовий компонент) та вартість підтримання певного рівня ліквідності (вартісний компонент). Взаємоза-

лежність зазначених компонентів дає змогу досягти оптимального рівня ліквідності.

Ефективна система управління банком має за мету забезпечити достатній рівень ліквідності за мінімальних витрат, тому в цьому важливу роль відіграють методи аналізу ліквідності. Метою аналізу ліквідності банку є оцінка та прогнозування можливостей банку щодо своєчасного виконання своїх зобов'язань за умови збереження достатнього рівня доходності. Перед банком постає завдання пошуку оптимального співвідношення між активами та зобов'язаннями як з боку забезпечення потреб ліквідності, так і щодо їх доходності та вартості.

Оцінка ліквідності є передумовою для забезпечення ефективності прогнозування, яке виступає як процес формування прогнозу про об'єкт на основі вивчення тенденцій його розвитку [4, 7].

Щоб приймати будь-які рішення, потрібно скласти прогноз стану ліквідності на майбутнє. На який термін – залежить від мети банку та його типу. Основою складання прогнозу на майбутній період є два основних моменти:

- прогнозування ліквідності, відповідно до укладених договорів на даний період;
- прогнозування зміни ліквідності незалежно від укладених на даний момент договорів.

Основна суть прогнозування полягає в передбаченні тенденцій майбутнього розвитку об'єкта досліджень на основі глибокого та всебічного вивчення закономірностей взаємодії внутрішніх і зовнішніх чинників у динаміці з метою обґрунтування перспективних рішень і визначення їхніх можливих наслідків. Складовою процесу прогнозування є розробка прогнозної моделі, що дасть змогу отримати в певному обсязі прогнозну інформацію про його розвиток. Процес прогнозування можна поділити на декілька етапів.

На першому етапі прогнозування здійснюється отримання інформації про:

- терміни видачі та повернення коштів за активними операціями банку (кредити, погашення і купівля цінних паперів);
- надходження і виплату коштів за пасивними операціями банку (депозити,

виплати за цінними паперами банку як емітента);

- надходження і виплату коштів за позабалансовими операціями банку (трасові, депозитарні операції, зберігання, консультації);
- надходження і виплату коштів за загальногосподарськими договорами та операціями (оплата праці працівників, витрати на утримання приміщень, орендна плата, податки).

Враховуючи те, що банки щоденно укладають нові договори і припиняють їх чинність за правомірними рішеннями та діями, необхідно щоденно мати оновлену інформацію про прогноз ліквідності на майбутній період.

Тому другий етап прогнозування передбачає:

- прогнозування динаміки суми залишків на рахунках до запитання (розрахункових, поточних, бюджетних рахунків підприємств і депозитів до запитання фізичних осіб). Це можна здійснювати, застосовуючи економіко-математичні методи до множини різних рахунків, отримуючи неформальну інформацію від власників деяких великих залишків на рахунках до запитання (наприклад, заплановані терміни отримання бюджетного фінансування цього підприємства або проплати великого контракту з розрахункового рахунка);
- прогнозування укладення нових договорів (за активними, пасивними, позабалансовими операціями), якщо банк розробляє плани своєї діяльності щодо всіх цих операцій, то ці плани мають бути враховані в прогнозі ліквідності (посилення реклами щодо залучення депозитів, введення нових податків або відміни старих).

Оцінюючи складові обох частин прогнозування, неважко помітити, що саме друга частина більше залежить від впливу неконтрольованого зовнішнього середовища, хоч і перша може підпадати під його дію. Наприклад, позичальник договірні терміни повернення кре-

диту може порушити через несприятливі зміни кон'юнктури ринку.

Складається враження, що для вдалого та ефективного управління ліквідністю потрібно знати весь обсяг інформації. Практично досягти цього дуже важко. Слід пам'ятати, що інформація – це товар, за який потрібно платити.

Таким чином, банк перебуває між двома протиріччями: розширення вхідної інформації або зменшення затрат на її отримання.

Досліджуючи методи побудови прогнозу майбутньої ліквідності, з одного боку, слід враховувати і чинник невизначеності, оскільки є загроза виникнення непередбачуваних обставин. Тільки на основі власної практики, постійного фіксування та аналізу конкретних для кожного банку причин і чинників можна зменшити в майбутньому вплив непередбачуваних випадкових чинників.

З іншого боку, необхідно мати визначений процент резерву ліквідності, який буде своєрідним страхуванням від негативних непередбачених обставин. Також банк повинен бути готовим і до позитивних непередбачених обставин, мати налагоджені механізми швидких вкладень в активні дохідні операції, щоб не упустити прибуток при збиткових ліквідних активах. Конкретний процент резерву ліквідності кожний банк має визначити для себе самостійно, відповідно до нижчеподаних загальних передумов. Невизначеність прямо залежить від того, наскільки змінилась ситуація. Якщо стан стабільний, то в майбутньому він не зміниться і невизначеність дорівнюватиме нулю. Таким чином, невизначеність – функція від стабільності. Необхідно регулярно оцінювати стабільність за всіма групами чинників, щоб визначити певну стабільність у минулому і залежно від цього, регулярно оцінювати її зміни за кожною групою чинників. Оцінивши стабільність за кожною групою чинників, необхідно вивести середній коефіцієнт стабільності та порівняти його з прийнятою нормою. Наскільки відрізняється отриманий коефіцієнт стабільності від норми, настільки потрібно змінити резерв ліквідності. Це все можна звести до матема-

тичної форми, але конкретні значення коефіцієнтів, чисел та процентів кожний банк повинен визначити для себе самостійно, відповідно до об'єктивної реальності.

Для здійснення процесу прогнозування потрібно побудувати таблицю, де подаються показники вхідного балансу, а також прогнозовані обороти за всіма статтями балансу, які аналізуються на сучасному етапі. В оборотах враховуються:

- вимоги й зобов'язання банку, терміни виконання яких настають у період, який розглядається;
- передбачувані операції за договорами, які дають право банку або його клієнтам у будь-який період вносити або змінювати грошові кошти;
- операції банку за не укладеними але прогнозованими договорами.

Алгоритм формування розрахункових параметрів таблиці проводиться в такій послідовності:

- за кожною статтею балансу з вхідного залишку і прогнозованих оборотів складається вихідний залишок;
- розраховується сума оборотів за дебетом і кредитом;
- розраховується дисбаланс – різниця оборотів за дебетом і кредитом;
- першочерговий прогноз коригується з врахуванням отриманого дисбалансу;
- залишений після коригування дисбаланс відноситься на рахунок грошових коштів.

Розглянемо числовий приклад такого прогнозування. Статті балансу в ньому мають дуже високий ступінь агрегованості. Це зроблено з метою зменшення розміру таблиці по вертикалі.

Спрогнозуємо потребу в грошових коштах на наступний операційний день.

Інформаційною базою є баланс за попередній день, статті подано в графі 2 (табл. 1). В графі 3 даної таблиці відображено обороти за дебетом, в графі 4 – обороти за кредитом. Відповідно до бухгалтерських правил дебетові обороти збільшують залишки активних рахун-

ків і зменшують залишки пасивних рахунків. Кредитові обороти, навпаки, зменшують залишки активних рахунків і збільшують залишки пасивних рахунків. Прогнозний баланс на наступний день, розміщений у графі 5, розраховується для активних статей за формулою: $зр.5 = зр.2 + зр.3 - зр.4$; для пасивних: $зр.5 = зр.2 - зр.3 + зр.4$.

У даній таблиці власні кошти і резерви віднесені нами в один рядок, оскільки це рахунки резервів, які кореспондують тільки з рахунка витрат, і тому зміна резервів позначається на величині власних коштів, а не ліквідності банку.

Насамперед заповнимо елементи таблиці, згідно зі зниженням активів і зобов'язань, тобто кредитові обороти активних статей і дебетові обороти пасивних статей.

На основі даних табл. 1. зробимо прогноз на 02.03.2008 року для банку Б виходячи із наступних даних:

- відбулося погашення кредитів у сумі 32928 тис.грн; погашення міжбанківських кредитів – 63228 тис.грн;
- зменшення на суму 644 тис.грн залишку за статтею інші активи; зменшення суми коштів клієнтів – 29526 тис.грн;

- погашення інших зобов'язань в сумі 218 тис.грн;
- оплата процентів і господарські витрати – 1065 тис. грн.

Загалом кредитові обороти за активними статтями балансу становлять 96800 тис.грн, дебетові обороти пасивних статей – 30809 тис. грн.

Розглянемо прогнозні операції, які збільшують підсумок балансу. Припустимо, що відповідно до заявок та припущень банку він розраховує ситуацію на 02. 03. 2008р.:

- видати кредити в сумі 116598 тис. грн.;
- залучити по статті кошти клієнтів – 60144 тис. грн.;
- збільшити залишок за статтями інші зобов'язання на 240 тис. грн.;
- отримати процентні доходи і комісії на 1538 тис. грн.

Таким чином, дебетові обороти активних статей становлять 116598 тис.грн., кредитові обороти пасивних статей – 61922 тис.грн.

Вихідні дані та розрахунки для наступного дня подамо у вигляді табл.1.

В останньому рядку табл. 1. вказаний дисбаланс, який у нашому прикладі визначається як різниця між дебетовими і кредитовими обо-

Таблиця 1

Потреба банку Б в грошових коштах на наступний операційний день

тис.грн.

Статті балансу	Вхідний залишок	Дебет	Кредит	Підсумковий залишок
Активи		Збільшення	Зменшення	
Грошові кошти	58006			58006
Кошти в інших банках за вирахуванням резервів	69482		63228	6254
Чисті кредити та заборгованість клієнтів	411604	116598	32928	495274
Інші активи	30283		644	29639
Всього активів	569375	116598	96800	589173
Пасиви		Зменшення	Збільшення	
Кошти клієнтів	421813	29526	60144	452431
Кошти банків	66103			66103
Інші зобов'язання	22261	218	240	22283
Власний капітал	59198	1065	1538	59671
Всього пасивів	569375	30809	61922	600488
Підсумковий оборот		147407	158722	
Дисбаланс (Дт – Кт)	–	–	11315	–

ротами і становить – 11315 тис. грн., тому для встановлення балансу необхідним є усунення цієї різниці.

Цього можна досягти, вдавшись до одного із нижче поданих заходів:

1. Зменшити прогнозовану суму залучення позичених коштів, наприклад, запропонувати до продажу депозитні сертифікати на суму, меншу від запланованої на суму дисбалансу.

2. Видати міжбанківський кредит.

3. Придбати цінні папери.

4. Видати додатковий кредит.

5. Всю суму дисбалансу віднести на рахунки грошових коштів.

6. Розрахувати попередні варіанти так, щоб уникнути дисбалансу.

Наступним етапом дослідження є методи коригування ліквідності, відповідно до поточного стану, прогнозу і мети банку. Найбільш розповсюдженою метою банку може бути: повна статистична і динамічна ліквідність; повна статистична, повна короткотермінова динамічна, задовільна довготермінова ліквідність; повна статистична, задовільна короткострокова, задовільна довготермінова ліквідність. Банк повинен вибрати мету, відповідно до своєї оцінки стабільності ситуації та чинників невизначеності. Врахування цих чинників в управлінні ліквідністю можна здійснювати на стадії прогнозу ліквідності. Однак банк може враховувати чинник невизначеності і на стадії прогнозу, і на стадії вибору мети. Таким чином, при нестабільній ситуації банк повинен забезпечити і великий резерв ліквідності, і вести безпечну політику. Так, наприклад, методом аналізу індивідуального досвіду вибрати для себе індивідуальну стратегію врахування чинника невизначеності.

Можна виокремити такі методи коригування ліквідності:

A. Короткотермінові методи:

– зменшення витрат високоліквідних активів (метод 1);

– обіг негрошових високоліквідних активів у готівку (метод 2);

– збільшення нестійких пасивів (метод 3);

B. Довготермінові методи:

– реалізація низьколіквідних активів (метод 4);

– збільшення стійких пасивів (метод 5);

– зменшення нестійких пасивів (метод 6);

– збільшення прибутку (метод 7).

Всі ці методи сприяють підвищенню ліквідності. Пронумеруємо ці методи в порядку їх задування та проаналізуємо кожен з них.

Витрачання високоліквідних активів означає їх переведення у низьколіквідні форми: кредитування, купівля обладнання, вкладення в низьколіквідні цінні папери. Сюди не належать витрати банку для сплати податків, виплати заробітної плати, процентів за пасивами. Зменшення витрат відбувається тоді, коли це не порушує зобов'язань за будь-якими договорами банку. Прикладом обігу негрошових високоліквідних активів у готівку є: продаж готівки і безготівкової іноземної валюти, високоліквідних цінних паперів. Збільшення нестійких пасивів можна здійснювати шляхом позики на міжбанківському ринку, залученням короткотермінових депозитів. Реалізація низьколіквідних активів передбачає продаж обладнання, нерухомості, повернення кредиту. Збільшення стійких пасивів відбувається при емісії акцій банку, нагромадженні резервного та інших фондів, прибутку.

При поверненні короткотермінових депозитів без позики нових, а також при зменшенні залишків на розрахункових і поточних рахунках відбувається скорочення нестійких пасивів. Прибуток збільшується шляхом збільшення доходів або зменшення витрат, або при цих одночасних процесах. Збільшення доходів передбачає збільшення дохідних активів і розширення всіх незбалансованих операцій, які приносять дохід банку. Зменшення витрат відбувається як шляхом зменшення платних пасивів, так і скороченням персоналу, обладнання.

Поділ методів коригування ліквідності на коротко- та довготермінові приведемо у відповідність до часових характеристик з врахуванням проміжку часу, що проходить з моменту прийняття рішення про застосування цього методу до початку збільшення ліквідності.

При застосуванні вищезазначених методів коригування ліквідності присутні і певні протиріччя: збільшення нестійких пасивів у короткотерміновій перспективі призведе до покращення ліквідності, в довготерміновій – до погіршення. При тимчасових труднощах, які виникли, короткотермінова позика дає змогу вирішити проблеми тільки на певний період і тільки за умови збереження загальної платоспроможності та прибутковості банку. Якщо банк постійно збільшує частку нестійких пасивів впродовж тривалого періоду, він може зазнати помітного впливу чинника невизначеності. Відповідно, прогнозування нестійких пасивів потребує врахування максимального резерву на чинник невизначеності. Як наслідок, зростання високоліквідних активів знижує прибутковість аж до збитків, бо такі активи є малодохідними. Збільшення резерву ліквідності може знижувати майбутню довготермінову ліквідність, тому в довготерміновій перспективі зниження нестійких пасивів позитивно впливає на ліквідність банку.

Наступна особливість методів коригування ліквідності полягає в тому, що всі три короткотермінові методи призводять до зниження майбутньої прибутковості банку. Перших два методи зумовлюють зменшення дохідних активів, а значить, і доходу, а третій – збільшення витрат банку. Таким чином, можна стверджувати, що короткотермінові методи діють разом із довготерміновим методом збільшення прибутку. Довготермінові методи призводять до погіршення короткотермінової ліквідності банку. До цих методів належать методи зменшення нестійких пасивів і збільшення прибутку. Зменшення нестійких пасивів може здійснюватися тільки шляхом виплати за цими зобов'язаннями без залучення нових, тобто зменшенням ліквідних активів. Збільшення прибутку, збільшення дохідних активів і зменшення платних пасивів здійснюється також шляхом зменшення ліквідних активів. Таким чином, ці два довготермінові методи можна застосовувати тільки при прогнозуванні повної короткотермінової ліквідності.

Отже, проаналізувавши окремі методи прогнозування ліквідності, розглянемо ймо-

вірні ситуації, поставивши за мету досягнення повної динамічної ліквідності.

Ситуація 1. Прогноз: повна динамічна ліквідність. Ця ситуація ідеальна, і жодних методів коригування застосовувати банку не потрібно. Це дає змогу вкладати додаткові кошти в розвиток, наприклад, купівля нового обладнання, нерухомості, відкриття філіалів, зниження тарифів на платні послуги і підвищення їх якості, довготермінове кредитування.

Ситуація 2. Прогноз: повна короткотермінова і задовільна довготермінова ліквідність. Пропонується застосування методів 4, 5, 6, 7.

Ситуація 3. Прогноз: повна короткотермінова та незадовільна довготермінова ліквідність. У цій ситуації можливим є застосування методів 4, 5, 6, 7.

Ситуація 4. Прогноз: задовільна повна довготермінова ліквідність. Застосовуються методи 1-3.

Ситуація 5. Прогноз: задовільна короткотермінова і задовільна довготермінова ліквідність. Застосовуються методи 1-3 і компенсатор 4 і 5.

Ситуація 6. Прогноз: задовільна короткотермінова і незадовільна довготермінова ліквідність. Застосовуються методи 1-3 і компенсатор 4 і 5.

Ситуація 7. Прогноз: незадовільна короткотермінова і повна довготермінова ліквідність. Застосовуються методи 1-3.

Ситуація 8. Прогноз: незадовільна короткотермінова і задовільна довготермінова ліквідність. Застосовуються методи 1-3 і компенсатор 4 і 5.

Ситуація 9. Прогноз: незадовільна короткотермінова і незадовільна довготермінова ліквідність. Застосовуються методи 1-3 і компенсатор 4-5.

Таким чином, вибір методів коригування кількісно зменшується при прогнозі неповної короткотермінової ліквідності. Якщо проаналізувати ситуацію з метою досягнення неповної динамічної ліквідності, то можна застосувати ширший спектр методів коригування.

Розглянемо такий варіант коригування:

1. Суму коштів клієнтів зменшити на 5000 тис. грн.;

2. Видати міжбанківський кредит на 5000 тис. грн.;

3. Залишок дисбалансу віднести на рахунок грошових коштів (11315 тис. грн.).

Після внесення коригування в табл. 1. отримаємо результати, відображені в табл. 2.

У процесі коригування першочергового прогнозу доцільно проаналізувати, на який термін краще розмістити виявлені вільні грошові кошти (якщо дисбаланс від'ємний) або на який термін краще залучити необхідні додаткові кошти (якщо дисбаланс позитивний). Для отримання повної інформації слід скласти такі самі прогнози на триваліший період, наприклад, на 7 днів, 30 днів, і т. д. Терміни для певного банку залежать від того, наскільки динамічним, змінним є його баланс.

Маючи прогноз зміни банківського балансу на наступний день (табл. 1.), складемо прогноз зміни банківського балансу на 7 днів (табл. 3).

На відміну від розглянутого прогнозу на один день, дисбаланс є позитивним.

Якщо обидва складених прогнози збудуться, то наприкінці наступного дня на рахунок грошових коштів додатково надійде 11315 тис.

грн., а через 7 днів виникне потреба в додаткових коштах на суму 123053 тис. грн. Тому суму 11315 тис. грн. можна розмістити сьогодні на термін не більше ніж 7 днів, бо до кінця тижня банку будуть потрібні додаткові кошти. Якщо дисбаланс на 7 днів також буде від'ємним, тоді вільні грошові кошти можна розмістити на триваліший термін.

Порівнюючи дані табл. 1 – 3, банк може прийняти рішення про такі їх коригування: а) табл. 1 – весь дисбаланс у сумі 11315 тис. грн. розмістити на ринку міжбанківських кредитів терміном на один день;

б) табл. 3 – кредитовий оборот за статтею запозичені кошти збільшити на суму 90000 тис. грн., недостатню суму коштів отримати на міжбанківському ринку. Після коригування отримаємо збалансовані прогнози (табл. 4 – 5).

Так, банкові з метою прогнозування слід обрати таке групування статей балансу, щоб можна було визначити обороти за окремими статтями активів і пасивів. Один із варіантів такого групування – агрегований балансовий звіт.

Таблиця 2

Баланс банку Б після коригування дисбалансу

тис. грн.

Статті балансу	Вхідний залишок	Дебет	Кредит	Підсумковий залишок
Активи		Збільшення	Зменшення	
Грошові кошти	58006	1315		59321
Кошти в інших банках за вирахуванням резервів	69482	5000	63228	11254
Чисті кредити та заборгованість клієнтів	411604	116598	32928	495274
Інші активи	30283		644	29639
Всього активів	569375	122913	96800	595499
Пасиви		Зменшення	Збільшення	
Кошти клієнтів	421813	29526	55144	447431
Кошти банків	66103			66103
Інші зобов'язання	22261	218	240	22283
Власний капітал	59198	1065	1538	59671
Всього пасивів	569375	30809	56922	595488
Підсумковий оборот		153722	153722	
Дисбаланс (Дт – Кт)	-		0	-

Таблиця 3

Прогноз зміни балансу банку Б на 7 днів

тис. грн.

Статті балансу	Вхідний залишок	Дебет	Кредит	Підсумковий залишок
Активи		Збільшення	Зменшення	
Грошові кошти	58006			58006
Кошти в інших банках за вирахуванням резервів	69482		69482	
Чисті кредити та заборгованість клієнтів	411604	169204	86904	493904
Інші активи	30283	1892	3974	28201
Всього активів	569375	171096	160360	580111
Пасиви		Зменшення	Збільшення	
Кошти клієнтів	421813	78164	60144	403793
Кошти банків	66103	66103		
Інші зобов'язання	22261	1208	1040	22093
Власний капітал	59198	5716	7690	61172
Всього пасивів	569375	151191	68874	487058
Підсумковий оборот		322287	229234	
Дисбаланс (Дт – Кт)	-	93053		

Таблиця 4

Прогноз зміни балансу банку Б на 1 день

тис. грн.

Статті балансу	Вхідний залишок	Дебет	Кредит	Підсумковий залишок
Активи		Збільшення	Зменшення	
Грошові кошти	58006			58006
Кошти в інших банках за вирахуванням резервів	69482	11315	63228	17569
Чисті кредити та заборгованість клієнтів	411604	136598	52928	495274
Інші активи	30283		644	29639
Всього активів	569375	147913	116800	600488
Пасиви		Зменшення	Збільшення	
Кошти клієнтів	421813	29526	60144	452431
Кошти банків	66103			66103
Інші зобов'язання	22261	218	240	22283
Власний капітал	59198	1065	1538	59671
Всього пасивів	569375	30809	61922	600488
Підсумковий оборот		178722	178722	
Дисбаланс (Дт – Кт)	-	0		-

Для перевірки правильності зроблених прогнозів слід проводити ретроспективний аналіз, тобто після проходження визначеного періоду порівнювати реальні та прогнозні баланси.

Надзвичайно важливо, щоб надійними були довготермінові прогнози, бо чим триваліший термін аналізу, тим більше невизначеності є в прогнозі і менше шансів на те, що він справдиться.

Таблиця 5

Прогноз зміни балансу банку Б на 7 днів, після коригування

тис. грн.

Статті балансу	Вхідний залишок	Дебет	Кредит	Підсумковий залишок
Активи		Збільшення	Зменшення	
Грошові кошти	58006			58006
Кошти в інших банках за вирахуванням резервів	69482	11315	80797	
Чисті кредити та заборгованість клієнтів	411604	169204	86904	493904
Інші активи	30283	1892	3974	28201
Всього активів	569375	182411	171675	580111
Пасиви		Зменшення	Збільшення	
Кошти клієнтів	421813	78164	150144	493793
Кошти банків	66103	66103	3053	3053
Інші зобов'язання	22261	1208	1040	22093
Власний капітал	59198	5716	7690	61172
Всього пасивів	569375	151191	161927	580111
Підсумковий оборот		333602	333602	

Крім вищезазначених методів, у прогнозуванні застосовують і метод сценаріїв. В цьому разі розглядають декілька варіантів зміни статей балансу як сприятливих, з точки зору ліквідності балансу, так і несприятливих.

Слід зазначити, що прогнози необхідні з таких двох основних причин – майбутнє невизначене і загальний ефект корисності багатьох управлінських рішень, які приймаються в даний момент, не відчутний упродовж певного періоду. Ось чому прогнозне передбачення майбутнього значно підвищує ефективність процесу прийняття вигідних рішень.

Підсумовуючи результати проведеного дослідження, можна зазначити, що використовуючи методи коригування ліквідності, ми мали змогу дослідити всі три стадії процесу управління ліквідністю: визначення поточного стану ліквідності; складання прогнозу на майбутню ліквідність; коригування ліквідності, відповідно до поточного стану, прогнозу та мети. Це на нашу думку, забезпечить досягнення визначених показників ліквідності, сприятиме правдивій оцінці та надійному прогнозуванню.

Література

1. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затверджена постановою Правління НБУ від 28.08.2001 року № 368.
2. Банковское дело: учебник / О.И. Лаврушин, И.Д. Мамонова, Н.И. Валенцева. – М.: КНОРУС, 2007. – 768 с.
3. Батракова Л.Г. Экономический анализ деятельности коммерческого банка: Учебник для вузов. М.: Издательская корпорация "Логос", 2000. – 344 с.
4. Глівенко С.В., Соколов М.О., Теліженко О.М. Економічне прогнозування: Навчальний посібник. – 2-ге вид., переро. та доп. – Суми.: Видавництво "Університетська книга", 2001. – 207 с.
5. Дзюблюк О.В. Організація грошово-кредитних відносин суспільства в умовах ринкового реформування економіки. – К.: Поліграф – книга, 2000. – 512 с.
6. Примостка Л.О. Фінансовий менеджменту банку: Підручник. – 2-ге вид. доп. і перероб. – К.: КНЕУ, 2004. – 468 с.
7. Роуз П.С. Банковский менеджмент: Пер. с англ. – М.: "Дело Лтд", 1995. – 768 с.
8. Синки Дж.м. Управление финансами в Кб./ Пер. с англ. М.: Catallaxy. 1994. – 820 с.